

Oznanila

Figure 1

Uredništvo in upravlništvo je v Gosposki ulici 9.

Uredništvo in upravnništvo je v Gosposki ulici 9.

Tiska „Goriška Tiskarna A. Gebršček“ (odgovoren Josip Krmpotič).

Radi zmedenosti nazorov in misljenj pri volilnih borbeh je čisto naravno, da stranke, ki podležajo, slabo vsyrejmejo vlogo in delovanje duhovnika, in iz tega nastane pogostoma razaljenje vere, cerkve in duhovščine. Ako se pa duhovnik duri svojega pravega in edinega poklika, namreč drsnega pastirja, povzdigne se veljava in spoštovanje svetlega poklika*.

Mi sicer dobro razumemo, kam je bila naperjena osti te okrožnice, in da bi se mnogo govorilo o tem, ali je bila umestna ali ne. Vendar bistvo okrožnice mora priti v korist svojih stvari in tudi svojega stanu, da se ne da oporekati niti jedni besedi. — Mi sami smo prvi proti temu. — In to smo dokazali z nebrojnimi članki — da bi se duhovništvo omejevala politiska svoboda, vendar moramo priznati, da so ondaj izražena načela le v korist duhovskega stanu. Vse je dovoljeno do neke meje! Čim višje seje pa kak stan, toliko bolj morajo paziti na sleherni svoj korak, da več ne škoduje dobri stvari in sebi nego bi utegnil koristiti z neumestnim naporom.

Toliko pa lahko rečemo z mirno vestjo, da — če je tak pastirski list kjekoli umesten — je to gotovo na Kranjskem nasproti gori opisanem odnosu. Ako pojde tako dalje, tedaj se izpolni vse ono, kar je nadškof Carev navedel kot naravno posledico, katera pa mora nalagati uprav duhovščini sveto dolžnost, da se jej izogne, kajti večno resnično ostane geslo: Quidquid agis, prudenter agas, et respice finem. (Karkoli počneš, delaj previdno in misli na konec!) — A kakšen naj bo še le konec teh odnosov, ako že danes morajo posvetnjaki pred sodišči varovati svojo čast, ako mladi gospodje, ko so komaj zapustili zaprtijo v slemenšču, takoj nastopajo proti zrelem, samostojnim, v visokih službah stoječim možem, kakor so vitez Bleiweis, dr. Ferjančič, dr. Tavčar in drugi? To v trezen premislek tistim, katerih se tiče! Nje delamo že naprej odgovorne za vse zlo, ki utegne priti, kajti nikdo naj si ne domišljaje, da slovensko razumnostvo se bo dalo tako samovoljno, kakor se je zgodilo pri omenjeni priliki v Starem Trgu. Tako obnašanje mladih gospodov brez dvoma spada v isto vrsto, o katerem je dejal nadškof Carev, da je absolutno nečestno in jim je prepovedano po vsakem cerkvenem in svetem zakonu. Nam se zdi, da nadškof Carev je vedel, kaj je pisal, a to velja na Kranjskem prav tako, kakor v Dalmaciji, ker cerkveni in sveti zakoni so pač enaki po vsem svetu.

Končamo! Te besede smo napisali z najboljšim namenom: koristiti cerkvi in ogledu duhovščine. Prva je zidana na skalo in nje ne premagajo peklenke sile; za njo se nam torej ni tako bati. Ugled duhovščine je pa zavisen največ od nje same, ali nič ni ložega, nego za pravičnega. Dokazov imamo dosti po vsem svetu. Mi pa hočemo, da ta ugled ostane nedotakljiv, ostane trajen in vzvišen, kajti nanj se naslanja vsestransko dobro krščanskih ljudstev. Vzgladna duhovščina z nedotakljivim ugledom je krepka opora ne duševnemu, marveč tudi narodnemu in gospodarskemu napredovanju. Zato je potrebno, da bi se upravljeval duhovščino pojavili odločni možje, ki bi tudi na Slovenskem pametno izvedli načela prej omenjene okrožnice nadškofa Careva! Ako pojde pa po dosedanjih poti, utegnemo doživeti brite čas, a spoznanje pride tedaj, ko bo — prepozno. Želki smo!

DOPISI.

Iz Kobarida. — Cerkljani, idoč po Tolminskem na Sv. Višarje, prenočili so v nedeljo 4. t. m. v Kobaridu. Zvečer so bili vsi skupaj v Zganovi gostilni, in ker je bil med njimi tudi čitalniški pevski zbor, imeli smo priložnost slišati njih lepó ubrano petje. Peli so v resnici lepo in natančno in z gotovostjo lahko trdim, da je cerkliški pevski zbor sedaj najboljši na Tolminskem. Skoraj do polnoči smo jih poslušali in se bi jih radi — ali treba jim je bilo počitka, ker njih pot je bila še dolga in utrudljiva. Kobaridec sicer ni bilo mnogo, a to je pripisati temu, da je bil njihov prihod skoraj popolnoma neznan in to je škoda, kajti ko bi bili zraven in slišali petje cerkliških pevcev, ogreli bi se morda tudi oni zopet nekoliko za narodno petje. Svoj čas smo imeli tudi v Kobaridu izvrsten pevski zbor, kateri je slovel po vsem Goriskem in še dalje okrog. Ali bi se ne dalo tudi sedaj kaj enakega doseči? Moči bi se že dobile; kedar čuti sposobnost v pevo vodstvu, naj bi poskusil. Kako dobro bi bilo, da bi se poslal kak mladenček iz Kobarida v ljubljansko organjsko šolo. Lansko leto se je o tem nekaj govorilo in koristno in potrebno bi bilo, ko bi se tista nakana tudi uresničila.

Pri Cerklijah smo tudi opazili, koliko lahko pripomorejo društva, branje časopisov in knjig glede na zavednost in omiko priprostitih vaščanov. Cerko je sicer precej velika a navadna vas, vendar ima njih „Čitalnica“ sto udov. Število udov se pri kobarški Čitalnici sicer ne manjša, ampak se celo polagoma množi, a vendar bi jih imela lahko še toliko. Cerkljani naj nam bodo tudi v tem v izgled — pojdimo za njimi, oklenimo se boje naše „Čitalnice“, da jih vsaj deloma dosežemo, ako že ne prekosimo, da ne bo imel Kobarid le ime najbolj zavednega trga, ampak, da bo tega imena tudi v resnici vreden.

Iz Kobarida.*) Čudno se mi dozdeva tudi to, da je v bližnjem Tolminu, kakor tudi v prijaznem Bolcu mnogo tajcev, v Kobaridu pa nobenega. Je-li mogoče, da je vsem neznan to središče planinskega raja? Morda je povod temu premajhna skrb za olepševanje in čiščenje trga.

Kobarška mekarnica prav dobro uspeva. Do sedaj imajo že kakih petdeset družtvenikov, kateri mislijo zidati hišo v ta namen. Velika večina želi, da bi se ta gradila na spodnjem delu vrta kapljanje, kjer bi tudi bila najpripravnija. Tukaj bi lahko imeli izvršno vodo studenčnico v mekarnici in

bilo bi dovolj hladno, da bi se delalo tudi po letu, kar bi prineslo dvojno korist. Upa se, da bodo zadovoljni odstopiti ta del vrta svoj merodajni činitelji, kar se jim tudi najtoplejše priporoča. Gotovo bo vsakdo zadovoljen, ker jasno je, da je mekarsko društvo velikega pomena za blagor občine in za razvitek živinoreje.

Vi pa društveniki le vstrajno na delo ter prizadevajte se, da napravite ta važen korak za zboljšanje kmetskega stanu. Od vlade gotovo dobite primerno podporo v ta namen. Torej le naprej v blagor vašega krasnega trga.

Kmet in obrtnik, sploh vsakdo naj dela kolikor more, da bo Kobarid pravo središče po svojem velikem pesniku toliko opevenega planinskega raja!

Od nekod. (Izv. dop.) Ljubi „Pr. L.“ v zadnji številki piše: „...ne bratji! bi se z nasprotniki slovenskega roda, da spodboljšajo svoje brate, kakor to delajo na Goriskem“. S temi besedami označil je „Sočino“ stranko, čes, da se brati z nasprotniki slovenskega roda*) Že v neki prejšnji številki je očitil, da so „slovenski nasprotniki“ spodboljšali (la dr. M. v malem semenšču). Gospodje nas smatrajo prenašalniki, če menijo, da vsi pridržani taki trditvi. Pripomniti nam je, da prav okolica „Pr. L.“ se je zvezala l. 1889. z „nasprotniki slovenskega roda“ proti dr. Gr. in znani živili sli so iskati pomoči k Italijanom, potem, ko so že oslepili dr. M., da je prevzel uredništvo stare „Soče“. Se prav dobro nam je v spominu zaupnica mestne častite gospode dr. M. kot uredniku „R. K.“, na kateri so bili tudi podpisani „slovenskemu gibanju nasprotne osebe, da si „R. K.“ še čitale niso. Odkod je ta zaupnica izhajala in zakaj se je sestavila, je vsem se prav dobro znano. Poglavitni namen je bil prav veliko kadila sežgati dr. M., da vsled pregestosne dima ne bo videl skrivnega namena. Da bi to tim laglje dosegli, pribelali so tudi podpise pri Lahih, čes, vsa mestna gospoda je proti dr. Gr. nihče ga ne pogleda. Torej, naši „katoličani“ zvezali so se z nasprotniki slovenskega roda, da bi pokopali (ne spodboljšali) „Sočo“, dr. Gr. in sploh vso stranko. Ko je še bilo nekaj upanja, da Italijani pripomorejo k propadu dr. Gr. stranke, so predobro znane osebe vedno pomeljkovale z njimi in si želele tesne zveze. To prijazno obnašanje je trajalo par let. Ko hitro pa so nekateri Italijani, spoznavši zlo voljo znanih življenj, popustili to zvezo, ker niso hoteli k vsem načrtom pritriliti, tedaj so tudi „rodoljubi“ pri „Pr. L.“ Italijanom obrnili hrbet in jeli čez nje zabavljati. Ne malokrat so Italijani staknili skrivne neplemenite načrte pri dr. Gr. nasprotniki, zato pa se jim niso udali. Da, celo računo so jim večkrat prekrizali. Kajpada ljubezni gospodje, videči, da jim ne gredo na roke, postali so jim neprijazni. Sploh breanje okoli sebe prav jasno kaže, da gospodim pri „Pr. L.“ ne gre vse od rok, kakor so mislili. Marsikatera jim gre pod pot, ker ne upoštevajo razmer. Gospodje ne znajo računati s činitelji.

Gledé očitilja, da „slovenski nasprotniki“ so spodboljšali dr. M. v malem semenšču, prisiljeni smo oporekati. Ako pogledamo na dno goriskim razmeram in vsestransko motrimo tudi zaključne spletke, — kakor tudi osebne lastnosti bivšega vodje, priti moramo do resnice, da ne „slov. nasprotniki“, nego sam si je spodboljšal stališče. Lehko je kdo globoko učen filozof, pa prav slab voditelj zavoda. Lehko je kdo spreten pedagog v teoriji, a prav slab v praksi.**) Lehko je kdo učen, pa za gospodarstvo je vkljub učenosti prav slab. Vodstva pri zavodih so silno težke službe in ni vsak za to. Prav redki so, ki bi bili za to. O tem bi se dalo še marsikatero ziniti, pa bodi dovolj.**) Opozoriti samo hočemo, uredništvo „Pr. L.“, da ni vse prav tako, kakor piše. Nekoliko več resničnosti bi se smelo pričakovati. Gospodje naj položijo rok na srce z besedama: mea culpa.

Dostave uredništva. — Par opomb smo dostavili že pod črto, ali tudi tukaj naj rečemo par besedi. Z odhodom dr. M. iz malega semenšča je prišlo zopet jedno važno mesto v nasprotno roko! Zakaj? Ni bilo drugega sposobnega moža! Evo, to je posledica onih razmer, katere smo mi vedno šibali in katere je ustvarila okolica „P. Lista“. Uprašamo: Kdaj se je ona okolica kdaj pobrigala, da bi došli v mesto sposobni, vzgledni duhovniki? Skrivni konzistorij pod Jordanovim pokroviteljstvom ima vso oblast, dočim pravi oblastniki ne storijo ničesar. In takó prihajajo tuji na mesta slovenskih prednikov! To je za jedno politika židovskega Gheta, katero zastopa v javnosti „Corriere“. Naravnost neumljivo je, kakó v tem pogledu gospodujoči žvelj sam zapravljajo svoj upliv, svojo moč, svojo — prihodnost. Ako pridejo povsod tuji, o, ti bodo znali drugače pometati s slovensko duhovščino! Boste že videli! — Za vse te posledice pa naj „P. L.“ zgrabi za lase sam sebe in svoje pokrovitelje!

Domače in razne novice.

Odvetniški trp. s prav dobrim uspehom je prestal g. dr. Otokar Rybář dne 30. julija. Učrtajsnja zjutranja „Edinost“ je priobčila tudi naznanilo, da odpravi svojo pisarno — v Trstu. To naznanilo je nas Gorizance doletelo prav nemilo, ker obče se je bila razširila vest, da se naseli v Gorici, kjer je mesta še za nekaj slovenskih odvetrovnikov.

Coroninjev namestnik za državno-zbornski mandat bode baje neki pravnik, kateri živi že več let v Gradiscu in katerega zagovarjajo tudi v Gorici. Tako poroča do-

*) Nam se je zdelo ta opazka takó neumno zlobna ali zlobno neumna, da je nismo niti omenili. Ured.

**) Največkrat imajo dobri pedagogi najslabše vzgojene otroke, kakor — krojači raztrgano dečo, čevljarji otroke brez čevljev itd. Ured.

*** N. pr. tudi o Alojzjeviču, kjer je potrebna prememba v notranji upravi, v gospodarstvu, v kuhinji itd. Ured.

pisnik „Il piccolo della Sera“ iz Gradisca, kateremu prepuščamo tudi odgovornost za to novico.

Volitve. — Na poziv našega polit. društva „Sloga“ v zadnji „Soči“ se prihajajo odgovori od vseh strani in iz vseh krogov. Na tak način se najlože poizve mnenje ljudstva, velike lože nego z nevelikimi javnimi zborovanji. Odbor društva „Sloga“ pa bo gotovo dobro upošteval vse dole glasove in na njih podlagi ukrene, kar se mu bo najprimerneje zdelo. Vsakdo pa imej v njegove ukrepe popolno zaupanje, katero je v zadnjih letih — od kar je na čelu sedanjih — vedno opravičil. Kar je društvo „Sloga“ storilo za naš napredek v zadnjih letih — in iste osebe so uprežene še v razne druge jarmne narodnega dela — je vse hvale in zahvale vredno.

Volilem na deželi pripravljamo v pozorno berilo naš današnji in prihodnji uvodni članek. Iz njih spoznajo natančno, kakošne razmere vladajo v deželni hiši, kakošne poslanke smo imeli doslej in kakošni so nam potrebni za prihodnost. Društvo „Sloga“ — to seumej! — nima volilec za takó grozno zabite, da bi jim še le pripravljalo z vso resnostjo, naj ne volé kričavec in potepov, pustolovcev in vajencev — kakor je storil vedomi „Prim. List“, — kajti volilci vedó vse to že sami. Volilci so pa tudi prepričani, da „Sloga“ jim ne bo pripravljala ne kričavec ne potepov ne pustolovcev, marveč može, katerih hujšaki okoli „P. L.“ v nikakem pogledu ne dosegajo.

Volilem pripravljamo pozornosti. Naj se nikar preveč ne zanašajo na to, da utegnajo biti volitve povsem mirne, kajti razni nasprotniki bi srčno radi izkoristili morebitno lahkovost od naše strani. Zato pripravljamo, naj se v vsaki občini postavijo na čelo agitaciji odličnejši rodoljubi, ki naj pazijo, da bodo izvoljeni le taki volilni možje, kateri bodo trdno stali na stališču narodne discipline ter brez omahovanja glasovali za postavljenje kandidat. Kdor misli, da ne bo mogel biti prost slehernih uplivov, naj se nikar ne pusti voliti za volilnega moža! Pozor torej! Od srečnih volitev je zavisen blagor v deželi! Te volitve bodo odločilnega pomena za deželo, zato treba na naši strani največje pozornosti. Na delo! Nikdo naj ne drži križem rok!

Edinost je priobčil uredarjev članek o bližajočih se volitvah v deželni zbor gorški. Hvaležni smo svoji tržaški sestri za ta članek; nadejamo se, da ga bodo upoštevali zlasti naši Kraševci, kjer ima „Edinost“ obilo čitalstev. Članek konča takó-le:

„Ni zadosti torej, da število naših poslancev ni v nikakem razmerju se številom prebivalstva; ni zadosti, da Italijanski poslanci na najbrezobzirnejši način izkoriščajo sebi ugodno in Slovenem krivično razmerje, ni zadosti, da so slovenski poslanci hodili do sedaj ob skrajni meji popustljivosti — ne, vse to ni še zadosti; še zmernejši Slovenci naj pridejo v zbornico, da se itak slabotni slovenski odpor stopi do — ničle. Potem bode seveda „mir“ v deželi, mir — na slovenskih grobovih. In potem postane Goriska res „un balluardo di continuità latina“, o čemer je sanjal lanskega leta naš „Independente“, gotovo ne iz ljubezni do Avstrije. Ali mislijo na vse to oni, ki bi hoteli poslati v gorško zbornico — zmernejših Slovencev? In bode-li zavedno slovensko ljudstvo res sledilo tem sirenskimi glasovom. Naša vera je trdna, da ne bode! Ne „zmernejših“, ampak odločnejših življenj potrebujejo gorški Slovenci v zbornici, ako hočejo vsaj deloma paralizirati posledice sedanjemu volilnemu redu.

Rojaki gorški! Pokažite se moške v tej resni dobi, pokažite, da nečete stopiti s poti, na katere vas silita narodna zavest in skrb za svoj dušni in gmojni blagor! Slušajte le one, o katerih ste uverjeni, da vam hočejo dobro! Držite se trdno narodne discipline, da pridete vendar enkrat vsaj približno do one veljave, kakoršne sme zahtevati slovenski življenj na Goriskem po svojem številu in po svoji veljavi v gospodarskem pogledu. Krepko dvignite zastavo narodne ideje, kajti treba, da vsaj ob periferiji zajezimo pot oni struji narodne malčnosti, ki toli pogubno deluje sedaj v naši osrednji pokrajini!

Slavna županstva na Goriskem opozarjamo s tem, da ima naša tiskarna v zalogi izgotovljene vse tiskovine, ki se dostajajo deželnozborskih volitev, in sicer: Spisek volilec, glasovni razkaz, vzajemni (kontrolni) razkaz ter vabila k volitvi zaupnih mož. One tiskovine pa, katere ne bi bile slučajno že izgotovljene izvrši v 24 urah.

Izzivanje. — K temu članku v zadnji „Soči“ prosim nas c. kr. mestni solski nadzornik prof. Culot, da popravimo: da c. kr. mestni solski svet ni skopal o tem, naj se umesti slovenska ljudska šola v Podturnu, pač pa je to sklenil predlagati solski odsek mestnega zastopa.

Ali ta solski odsek ne bo žel zaželenih uspehov, kajti deželni solski svet je v tem pogledu že potrebno sklenil, to pa v duhu zakona in ne po volji znanih hujšakev. Slovenske šole v Gorici bodo imele tudi slovenskega solskega nadzornika, kakor je povsod drugod. Kaj več povemo tedaj, ko bodo dekreti v rokah.

Čifutski upliv pri sodiščih v Gorici. — Prvi izdaji zadnje „Soče“ smo dcdali tudi nemško prilogo, v kateri smo poročali o izvorniku razsodbo upravnega sodišča o slovenski šoli, razne interpretacije naših poslancev in govor dr. Gessmanna o naših sodnih razmerah. Zanjemu govoru smo dali naslov: „Židovski upliv pri sodiščih v Gorici“. — Gessmannov govor je odobraval vsak pameten človek; upamo, da tudi nežidovski odvetrovi potrde tamošnje resnice in da ne bodo s svojo besedo pokrivali čifutskih tovarišev.

Kakošen mora biti ta čifutski upliv, dokazalo se je najslabje zadnje dni. Dr. Gessmann je povedal v samem državnem zboru, da je sodni sluga Katnik vendarle

uložil 11. junija kazensko ovadbo proti dr. Morpurgo zastran krive prisige, s katero je hotel drugič dobiti od Katnika vetji znesek denarja. Predsednik — dejal je dr. Gessmann — je že naprej strašil Katnika, naj ne podaja ovadbe. Ali ta jo je ulež!

In tuje! Do danes se ni še ničesa storilo v tem pogledu. Uvodna preiskava je delo od četrte ure, ker je kriva prisiga označena v spisih, ki pa leže mirno na mizi preiskovalnega sodnika Musine, kateremu se „prav nič ne mudi“. Tudi odvetniška zbornica se ni zganila, dasi bi morala takoj storiti svojo dolžnost. Dr. Morpurgo še vedno zastopa stranke pri sodiščih, a tni dni je bil celó uradno poslan na preturo.

O, ako bi bilo le kolikaj pritožbe proti kakemu Slovincu, takoj bi bilo vse okrožno sodišče na nogah, sluge bi kar podili od vrat do vrat in po mestu. Za to imamo dokaz. Bivši svetovlastni tajnik Spongia je bil podal tožbo proti našemu uredniku zaradi razžaljenja časti vdel znane zanimive vestice v „Soči“. To je bila zablazna reč in „Soči“ ni zagrešila niti prestopka, kaj li se le kak — zločin. Al. kakó hitro je to šlo, kakor bi bliskalo! Nas urednik je dobil povabilo kar „a vista“ in preiskovalni sodnik Francechinis je bil strahovito priden, kajti na vsak način je hotel videti v „Soči“ tudi ono, kar je lahko vsakdo sam čital med vrsticami. Tako takrat za ničarjijo, — a zdaj? Nasi poslanci gotovo po zaslugi osvetlilo to hitrost našega okrožnega sodišča, kajti davkoplačevalci imajo ne le pravico, marveč tudi dolžnost zahtevati, da se zaupanje v pravico in zakon ohrani nedotakljivo.

Nekaj „za špas“. — Volitve se bližajo in „Primorski List“ je začel kazati svoje rožice: čemu živelari prav za prav na tem grešnem svetu. Učrta je pripovedoval svojim vernim, da dandanes govori par lepih besed lahko vsak koleznik, „fulminantni“ članke pa piše za vsak vandrovec, zato tem ni verjeti, pač pa — kajpak! — edino le učenim gospodom, ki kažejo v „P. L.“ svoje siromastvo, kajti tamkaj se ni bilo ne lepih besed ne „fulminantskih“ člankov. Kdo tega ne vé? Vsaka babica, ki — dobiva „P. L.“ zastoj, „Primorac“ si pa — naroči.

Učrta torej so sprejzgovorili silno modro besedo „dragemu slovenskemu ljudstvu“, ki je „že čakalo na to modrost“. (Prosim, nikar naj ne gredo usta na smeh!) In kake svede so dali, vsaka je vredna sto kront! Le poslušajte!

Ti slovensko ljudstvo, ne bodi tako neumno, da bi izbiralo za poslanca kričave ali potepuhe, ne pustolovce ali vajence. Ne izbiraj si takih, ki bi „iskali prepirov v deželni hiši“ (ampak take, ki bodo držali Pajerju frak, li ne? Ur.) Nikar, za božjo voljo, ne izbiraj vaskih filozofov, ki so v svojem zakonit uizrečenem „briljni“, ko pa v mesto pridejo, se jim vsi le posmehujejo. (marveč poglej na nas, ki v trdni in potu kujemo duhovite cvelke za „Prim. List“, k nam pridi in prsi nas, da te bomo zastopali, ker mi in le mi nismo kričavi in potepi, ne pustolovci ali vajenci, marveč same z vite butice. Ur.)

Brez sale! „P. L.“ hoče imeti v Gorici najmanj pet poslancev: zato ker ima imena že na jeziku. No, zdaj pa treba se to, da bi bilo naše ljudstvo v resnici takó zabito, kakoršnega si oni želijo, potem seveda bi jim šla pšenica v klasje. To bi bila žetev! Hvala Bogu — taki časi so presli!

Oh zdaj pa nikdar, nikdar več,

Veselite pret je — pret!

Dr. Mahnič — slavioli! — V tržaškem „Mattinu“ smo čitali, da je dr. Mahnič zapustil desko semenišče in pri tem pové italijanskemu svetu, da je dr. Mahnič dober pisatelj, le „slav o fil“ je preveč. Istodobno naznani, da je prevzel vodstvo deskega semenišča „amorisissimo goriziano professore Castellitz“, in da vsled tega pridobi semenišče mnogo v narodnem (kakem?) oziru. — Opozarjamo na današnji dopis „od nekod“, zlasti na uredniški dostavek k istemu dopisu.

Lažniki po poklen. — „Corriere“ pripoveduje, da je dala Gorica za Ljubljano 1632 gld., Gradisce 1186 gld., Ogled 27 gld., dečim je dala Sezana 32 gld. 90 kr. Tolmin pa 54 gld. 50 kr. Potem pa vzdihne: „poveri denari italiani“. — „Corriere“ dokazuje o vsaki priliki, da pozorno čitajo naš list; niso torej mogli spregledati naših izkazov, ki so dokazovali izredno poztvovnost! — Taka je čifutska morala! Sicer pa moramo povedati še enkrat, da v oni svoti, katero je poslal v Ljubljano župan Venturi, ni skora nič laskega denarja!

Kakó znajo! — Da mi Slovenci poznamo odnose med Italijani in Nemci prav takó dobro, kakor oni sami, je znana resnica. Kakó pa naši nasprotniki poznajo naše odnose, podali so nam najlepši dokaz nekateri laski listi v zadnjih dneh.

„Corriere“ od sobote je priobčil članek, katerega glavne kolobocije so te-le:

Med Slovenci sta dve stranki: napredna ali Narodna stranka, katero vodi dr. Tavcar in Ivan Hribar in jej glasilo „Slov. Narod“; klerikalno stranko pa vodijo kanonik Kun, dr. Zintig (Klun in Žitnik! Ur.) in dr. Mahnič v Gorici, ki v svojem besednjaku ne dobe dosti besed, s katerimi bi po svoji volji mogli brusiti narodni stranki v obraz razne psovke in nesramnosti v listih „Slovenec“ in „Rimski catolico“. Poleg teh dveh strank se je porodila še tretja — mlada radikalna stranka, ki ima sedež v Trstu in na Dunaju; njena glasila so p. n. slavistična „Edinost“ v Trstu, rusofilski „Slovenski svet“ in pa „Vesna“, ki je glasilo češkega dijaštva in izhaja na Dunaju. „Vesna“ je bilo glasilo slovenskega dijaštva in je izhajala v Celju! Ur.)

— Na to blebeto o nastopih dunajskih visokosolcev proti dr. Ferjančiču in o shodu zaupnih mož z enako natančnostjo. — Naposled govori o razganem shodu narodne stranke v Starem Trgu, kjer so gg. dr. Ferjančič, Hribar in Majaron rešili glave le s tem, da so se zatekli pod varstvo — orožnikov, kaplanov, babur in — „manigoldov“. (Kdo se ne smeje? Ur.) — Naposled mo-

drje, da ti odnosi jasno kažejo, da nekega lepega dne si bodo stali nasproti le odločni radikalci, katerim se bodo morali umakniti narodnjaki, in klerikalci. In kaj potem? Vi sokošolska mladež je vsa radikalna; ali bi narod z njo? Zdjaj se imajo duhovniki: nežel velik upliv; ali nekaj vré in vse kaže da v kratkem nastanejo premembe v koris radikalcem, ki bodo s pomočjo socijalistiških nazorov nastopili proti — bogatim in dobri rejenim župnikom. — Takó „Corriere“ o sobote. In kakó resno! Da: e se non rid di che rider suoli?!

„Corriere“ od torka je priobčil modr članek pon srkbi in strahu pred bodočnostjo. Nekaj resnične pové vendar, namreč: ako se združijo Slovenci z laskami klerikalci, bodo konec židovsko-liberalnemu gospodarstvu (No, ta strah ni opravičen, kajti toliko katoliške zavesti ri pričakovali od stranke, katero zastopa v javnosti „Eco del Littoral“! — Naposled pripoveduje, kakó se Slovenci že gibljejo, a Lah! ne storijo ničesa. V soboto teden je že bilo posvetovanje v „Goriski Čitalnici“, katere se je udeležilo kakih 30 duhovnikov iz okolice. — In kaj je resnica? — Da takega posvetovanja niti bilo ni. Ali ni to temeljito?

Čajte se jedno! Tržaški „Mattino“ je naznanil tudi, da je umrl 30-letni Ignacij Crali (menda Kralj), ki je bil prefekt v osrednjem semenšču (!), zadnji čas pa vikar (!) v Montespinu (menda Dornbergu); bil je sotrudnik časopisa „O rimski katolici“.

Take bedarije pripovedujejo z vso resnostjo svojim vernim čitateljem! Ne zavidano jih ne taki dušni hrani!

Ostra obsodba. — „Slov. Narod“ o ponedeljka je priobčil s Tolminskega dopis ki ostro napada okrajnega glavarja grofa Marzenja in se zadirja tudi v „Sočo“, čes, zakaj molči, zakaj ne napada tudi ona tega gospoda. — Mi poznamo gospoda grofa, da se zelo trudi, vesti — vršiti svojo važno službo v kraju in da je v narodnem pogledu takó pravičen, kakor malokateri glavar drugod na Slovenskem. Veseli nas, da je isto resnico potrdil sam dopisnik „Slov. Naroda“. — Da bi pa imel kake take težnje, kakor omenja g. dopisnik, to nam ni znano in smatramo je za tendenciozno obrekovanje. Gospod grof M. je sam toliko razumen mož, da vidi, kako težke so naloge narodovega zastopnika v sedanjih kritičnih časih; zato na kaj takega ne misli, kakor je sam zatrdil uerodajnim osebam. Zató lepó prosimo svoje rojake na Tolminskem, naj ne mislijo dalje na izmiselnost kdo vé kakih oseb, pač pa naj z ene strani skušajo delovati za prihodnje volitve spoznavno z narodnim vodstvom v Gorici, z druge strani pa podpirati okrajnega glavarja grofa M. v njegovih korakih za blagor celega okraja.

Iz Tolmina smo prejeli od treh gospodov dopise, da so tamošnji rodoljubi presrečno pozdravili v svoji sredi novega odvetroka dr. Trillerja. Tudi njegova gospa soproga je takoj naredila na vse prijeten utis, ko vedno govori v lepi slovensčini, česar Tolminci doslej niso bili vajeni.

Nas jako veselé ti glasovi. Prepričani smo, da bodo vsi prebivalci na Tolminskem zadovoljni in veseli, da enkrat dobé prijetno sodbó o dosliih „Kranjcih“, proti katerim je pri nas prodrl neprijazno mnenje, žal, da doslej največkrat ne brez uzoaka. Ali veselí bodimo, da je ta-ela kranjska pošiljati k nam tudi take moze, kakoršen je dr. Triller.

Iz St. Andreža: „Od daleč se sliši zvoniti, da nekdo silí k nam, ki ni na dobrem glasu in je kot evangelijski bogatin znan od Gorice do Predela. Ker se pa dandanes očitne hube pokrivajo z gorečim pristavstvom katoliških strank, zató opozarjamo pristojne osebe na zemljiško knjigo kanalskega sodišča. — Ker je knjiga javna, zato se lahko merodajni krogi prepričajo, da se v omejenem zemljiški knjigi nahajajo vknjize z 8% obrestimi. Žal, da je to obče znano in ne moremo nikogar pohujšati, ako to tudi v časnikih povemo. Tudi zdravniška sprječevala so tako tako....

Mogoče, da nebo treba jasneje govoriti. **Iz šempaske okolice** nam poročajo, da je došlo uvehtu v tamošnji okolici veliko škodo, katero cenijo do 50.000 gld. Pričakuje obširnejšega poročila, opozarjamo poskodovalce, naj priznajo škodo pristojni oblasti, katera je dolžna, storiti potrebne korake, da pri plačevanju davkov jemlje ozir na škodo.

Dodatno smo dobili ta le dopis: V Šempasu smo imeli v nedeljo 4. t. m. hud naliiv dežja. Okoli 6. ure zjutraj je tresčilo v neki hlev. Gospodinja je ravno molzla krave. Strela je omamila ženo in žival, pa knalu se je žena zopet zavedla, ena krava pa je ostala mrtva. Posebno hudi naliivi so bili po noči, dežja je padlo ves dan in noč 162 m. Potoki so narasli in poplavalimno polja, pa nasuli gruča. Državna cesta je jako razprana in razdrta so občinska pota. Tudi nekoliko toče je bilo med dežjem, ki je precej okodovala nekatere vinograde.

S Trnovca smo prijeli o strelí v zvoniku (glej zadnji „Primorec“) še naslednje poročilo:

Na Trnovcu je v ponedeljek zjutraj strela udarila vrh zvonika. Razdvajila je stojalo križu, nekaj kvintalov težko skalo; nje polovico odneslo daleč proč, drugo vrkla na sredo cerkvene strehe; skala je prebila streho, poškodovala strop, pa občila med tramovjem, kjer čaka reševje.

Teča je uročila baje veliko škodo po Tolminskem. Tako čitamo v italijanskih časopisih. Pričakuje, da nam kdo sporoči več o tej nesreči.

V Kanalu so imeli v soboto volitev novega županstva. Županom je bil izvoljen c. kr. postar g. Andrej Drašček, prvu podžupanom nadučitelj g. Miha Zega, drugim podžupanom pa zdravnik dr. Jožef Gollmayr. — Uverjeni smo, da novo županstvo bo kos svoji nalogi in da tudi takoj uvede vseskozi slovensko uradovanje, česar doslej še ni bilo!

G. Konstantin Ljuba, častnik na Vojškem, soprog Josipine Panian, ki je

prisel v Sempas se zdravil, je umrl tamkaj dne 7. t. m.

Z Iderskega pri Kobariu smo prejeli v zadnjih dveh mesecih več ostrih dopisov proti svobodi, katero uživajo kmetarji, ozioroma oni, ki točijo v „bezneah“ neko smradljivo tekočino, kateri oni po krivici rekojo zganje. Dopisov nismo priobčili, ker so nam došli v tako ostri obliki, da niso bili za javnost. Danes jih omenjamo le z nekotnimi besedami in se nadajamo, da županstvo stori svojo dolžnost. Ako to ne bo moglo vsiliti naloge krajne policije, poseže umes gotovo okrajno glavarstvo v Tolmino, ki se zaresno trudi, da bi odpravilo te nesrečne razvade. Dopisnikom priporočamo, naj nam le poročajo o vsem, če tudi ne bo tiskano v „Soči“, kajti mi porabimo vse, ako ne v listu, pa na drugih mestih, kjer pritikujemo hitre in izdatne pomoči!

Nesreča. — V Triester Zeitung citamo vest, da se je ponesrečila neka deklica na čepovanskih pečinah, to je zvrnila se je v ponor in obležala mrtva. Koliko je na tem resnice, nam ni znano.

Naša pošta. — 5. t. m. je došla v Gorico dopisnica z jasnim naslovom. Od tu so jo poslali v Kojsko, od koder je došla zopet v Gorico. Urotena je bila se le danes — prepozno svojem namenu. Kdo bo trpel škodo? Skandal!

Društvene vesti.

Iz Sempetra: Naše kat. bralno in pevsko društvo „Slov. Zveza“ priredi na dan rojstva Nj. Velikanstva, cesarja, Frančiška Jožefa, narodno in patriotično slavnost. Vspored je dokaj zanimiv, zabaven in poučen. Veselica se bo vršila na prostem. Ponatanjšee določbe objavimo že v listih in valih.

Izlet veteranov. Dne 11. avgusta priredijo veterani iz Grm in Dornberga svoj tretji izlet z godbo v Rihemberg. Odhod iz Dornberga ob 1/2 uri popoldne. V Rihembergu bo svirala društvena godba in vršila se bo prosta zabava na vrtu g. Franca Pavlica, in sicer v proslavo rojstva njegovega Velikanstva presvilega cesarja Franca Jožefa I.

K temu izletu ujdno valji vse veterane in njih prijatelje. Načelnstvo.

Tolminska Citalica priredi 18. t. m. veselico na prostem. Predstavljal se bo opereta v treh djanjih „Jamska Ivanka“ iz 12. stoletja. Uloge solistov in solistkin so izročene bodim domačim moškim. Moške zore in dvospeve, ženske zore in dvospeve ter mešane zore bodo izvajali domači pevci in pevkinje. Pri pomnoženem orkestru, glasovju (stirironu) in harmoniju bodo sodelovali večerni domači moški. Zanimanje za to veselico je jako veliko, tako, da se je že do zdaj na mladoletih nabralo do 80 gld., ki so se porabili za nakup obleke, ki bo stala blizu 150 gld. — Spored prihajajo prihodnje.

Pri tej veselici bo zagrinjalo pri novem odru preskrbljeno s sliko predstavljajočo „Zjednjeno Slovenijo“ in ki obeta biti krasna. „Bralno društvo“ na Bledu bo imelo 15. vel. srpana svoj slavnostni dan. Ob desetih uri dopoldan bo na otoku blagoslovljenje društvene zastave, popoldan tombola, zvečer pa priredili koncert v hotelu Lujzine toplice. Obširnejši spored sledi.

Iz Novega mesta. P. n. gdt. učiteljskim pevkam in gosp. učiteljem pevcem in godcem. Da bo mogoče postaviti natančen vspeled za „Besedo“ o času „Zavezništva“ zborovanja v Novem mestu in razposlati note, opetovano najljubše prosimo vse one čast. tovarišice in tovaršice, ki blagohotno sodelovale pri koncertu, da se oglašajo vsaj do 12. t. m. pri podpisnem odboru v Zuzemberku.

Vspored bo prišlo obsejal moške in mešane zore, deklamacije in — če se oglašajo zadostno število godcev — kako instrumentalne točke. Zato valimo se posebej vse, ki igrajo kak instrument, k prijaznemu sodelovanju in jih prosimo, da nam v zgoraj določenem roku javijo, na kak instrument svirajo, da moremo določiti godbeno točko. Ako se ne oglašajo zaostano število godcev, ta točka odpade.

Odbor.
novomeske učiteljskega društva.

Ostala Slovenija.

Trst. — „Kmetijska in vrtnarska družba za Trst in okolice“ je izročila po dru. M. Pretnerju poljedelskemu ministru spomenico o poljedelstvu v trški okoličini. To spomenico je družba dala tiskati in jo razdeliti med trzake okoličane. V njej popisuje žalostne razmere trzaskih okoličanov v gospodarskem pogledu in navetuje sredstva, s katerimi bi se dalo to stanje izboljšati. — Čitatelji se spominjajo menda se na naše poročilo o sramniški plošči, katero je mestni svet trzaski hotel ugraditi v predvorani mestne hiše in ki bi spominjal na 2. novembra 1894. to je na dan, ko so se v Trstu zbrali istrski župani in da protestujejo proti dvojezičnim napisom v Istri. Kaka usoda je doletela ta zaključek, je gotovo že v spominu. Danes nam je prisrskati k temu le to, da je c. kr. ministerstvo odhilo utok trzake obline proti odloku deželne vlade, s katerim je bil uničen ta sklep mestnega sveta. In tako potomeci trzaskih krivonosec ne bodo imeli priložnosti ogrevati svojega rodoljubja ob izgovorinski (!) plošči, ki bi spominjala na določbo, ko so vladale v Primorju nenaravne razmere in ko je manjšina prebivalcev s pomočjo c. kr. mogotčevstva ustala proti pravičnici c. kr. ministerstva, s katero so se vsaj deloma priznavale pravice ogromne večine isterskih Slovanov.

— Neki Silvester d'Acuta iz Avellina v Italiji, pečajoč se v Trstu s poučevanjem godbe, čeprav poročen, je bil ubežal z neko maloletno deklico v Frankobrod, kjer je po-

trošil ves denar, kateri je njegova družica pobrala doma. Ko ni bilo več krajcarjev, živela sta na up tako, da je moral oče deklico odkupiti in jo pripeljati zopet v Trst. Zapeljivec se je tudi povrnil v Trst in tu sta golobčka zopet pričela občevanje, ki je malopridni deklici zmešalo pamet, da jo je vnovič popihala od doma in se ustavila pri ljubčku. Trzaski policiji se je posrečilo, ljubčka ujeti, a ljubčica spravila na očetoški dom. Ta naravnost dogodbica je žalostna slika novodobnih naukov, ki dnevnoma napredujejo mej trzaskim prebivalstvom. Šolo in zatočišče daje „Piccolo“ s svojimi oglasi med „Diverse“!

Istra. — V minoletem solskem letu je bilo na državnem gimnaziju v Pulju 193 dijakov: 26 Nemcev, 39 Hrvatov-Slovincov in 123 Italijanov, ostali so bili inorodci.

— Trina us (filoksera) se je pokazala v poreskem in pazinskem političnem okraju.

— V Lošinju je navtiška šola (za pomorcev) z italijanskim učnim jezikom. Šola deluje že 14 let. To leto je bilo v šoli 34 dijakov (30 Italijanov in 4 Slovani): 17 teh je imelo stipendij. Po učnih gredih dobilo je 12 prvi red, 12 drugi in 3 tretji, 7 mora ponavljati izprasevanje — torej 22 dijakov ni doseglo nikakega uspeha!! To so tužne razmere za Istro in žalostna slika za merodajne činitele na Primorskem. — Ker so paši poslanci na Dunaju zahtevali ustanovo hrvaškega gimnazija v Pazinu, so pričeli italijanski časopisi v Primorju proti temu protestovati. Irde, da vlada ne sme dovoliti ustanove hrvaškega gimnazija v Pazinu, marveč v Kastvu, Podgradu ali celo na Kranjskem — v Senožečah, le v Pazinu ne, češ, da to je lasko mesto! Čudno lasko mesto to s hrvaškim mestnim zastopnikom!

O volitvah v Podgradu smo že pisali in je čitateljem znan izid. I. oti temu so podali utok nekateri šarenjaki, a primorska vlada je baje poslala v občino podgradsko posebno odposlanstvo, ki kroži od hiše do hiše in nadleguje volilce z raznimi uprašanji. Iz tega je sklepati, da želi doživeti nevidna oseba še kako blamažo v podgradski občini. — Okrajni glavar voloski, g. V. Fabiani (Gorican) je dobil viteški križec reda Frana Josipa I. —

Kranjska. — Ljubljanski mestu je dovolil deželni zbor, da sme vzeti 1 milijon goldinarjev loterijskega posojila.

Obsojena kaplana. — Pri črnomaljskem sodišču se je vršila kazenska obravnava proti črnomaljskemu kaplanu Mihi Klementiču in meteliskemu kaplanu Šešarku. Tožena sta bila zaradi zaljubljenosti občinskega odhoda črnomaljskega. To zaljubljenost sta zakrivala na katoliškem shodu v Črnomlju. Kaplan Klementič je bil obsojen na 30 gld., kaplan Šešarek pa na globo 15 gld. Kot olajevalno okolnost se je upoštevalo, da je upati, da se bosta gospoda poboljšala — kar se nam zdi jako optimistično domnevanje. — Taka citamo v „Slov. Nar.“ od srede. Priporočamo tudi to novico v resno poštevanje čitateljem našega današnjega članka „Razmere na Kranjskem“. Ali ni to škandal za katoliško cerkev?!

Darovi za Ljubljano. „Osservatore Triestino“ z dne 6. t. m. priobči IX. izkaz milodarov za Ljubljano, došli trzaskemu namestništvu. V tem izkazu je navedena svota 1652 gld. 11 1/2 kr., nabranih po okrajnem glavarstvu Goriskem: 1186 gld. 06 kr. iz Gradiške, 120 gld. 90 kr. iz Sežane, 470 gld. 28 kr. iz Volavske, 81 gld. 85 kr. iz Kopra, 54 gld. 50 kr. iz Tolmina, 40 gld. 25 kr. iz Pulja, 466 gld. 12 kr. iz Poreča, 203 gld. 84 kr. iz Vodnjane, itd. Skupno je v tem izkazu objavljenih 5.363 gld. 36 1/2 kr. vsega tega pa je prišlo trzaskemu namestništvu za Ljubljano 18.082 gld. 87 1/2 kr., 240 frankov in 15 lir.

Slovenska deputacija pri vladiki Strossmayerju v Slatini. — „Obzorje“ piše iz Rogatec: „Slovensko duhovništvo slatinske okolice se je poklonilo našemu mecenu precej, ko je prišel v Slatino. Očetovska njegova beseda je segla Slovincem v srce, a njih siloviti vodja, rodoljub Fröhlich, nadžupnik slatinski, je ponosen, da mu je sejoeno, pozdravljati vsako leto tako vzvišenega gospoda. — Dne 1. avgusta t. l. so se poklonili zopet svetovni gospodje iz slovenskih dežel: Stajerske, Kranjske in Primorje. Odposlanstvo je vodil poslanec Iribar iz Ljubljane in pozdravil vladiko srčnim govorom, zahvaljuje Boga, da oče Hrvatov, zaslužnik in mecen vsega Slovanstva, nahaja krepcanje svojemu zdravju na slovenskih tleh in zahvaljuje vladiko, da tako odlikuje slovenska tla in blagoslovja slovenski narod, ter slednjim mu zaželi še mnogo let imeti tako krepko zdravje in mladeniški duh na rešenju hrvaškega in ponos vsega slovanstva sveta, na korist cerkve, kateri je najodličnejši dostojanstvenik in zastopnik. Temu pozdravu so se pridružili navzoči srca Slovinci srčnim: „Slava mu!“ Vladika je poljudbi govornika in zahvalil se na tolikem odlikovanju in ljubezni. Rad prihajam — je dejal — v ta lepi kraj, kjer stanuje čestiti slovenski narod, ki je v vsem jedin hrvaškem. Le sovražniki so ju razdelili, a naša je dolžnost, da se zjedimo in v vsem spopraznem. Sloja in edinstvo morata vladati mej nami, ako se hoč. no obdržati in napredovati. Kot primer je navedel, kam vede razdor in strankanstvo v enoplemski Srbiji, a ne zgodi se boljše z nami, ako se bomo med seboj klali na veselje tretjega. Kakor je rekel nedavno jednemu bratu duhovniku z Goriskega, da ni umestno radi jednega nepremisljenega izreka ali osebe, ustanovljati posebne katoliške stranke ter se tako cepiti! — jednako prosim, da svetlo razumnost, naj pazi, kar se piše, da neha vsaka napetost. Ne dvoni, da

*) Ali ste žuli vi učenjaki, kaj pravi mož, katerega visoko čista sv. Stolica? Njegova beseda nam več velja nego stotisoč razliki, ki so v večno škodo cerkvi in narodu. Uredn.

je kje kak rodoljub, ki hoče zidati narodno srečo na kaki drugo podlagi, nego li je vera v Boga, ali on bi zidal v veter in na škodo naroda. Poziva se na hrv. časnikiarstvo; posebno na časnike, katerih uredniki so svejni ljudje, ki branijo in zagovarjajo svetlost vere in cerkve tako, da pri istih ni smisla! Za sedaj ustanovljati kakega političnega katoliškega časopisa. Le v slogi in jedinstvu zvezani z božjo pomočjo je torej edina rešitev. Kar bo v njegovih močeh, stori dragovolno. Zahvalivši se vnovič na izkazani ljubezni in podavih roki vsem, je povabil odposlanstvo, naj ga obišče na domovju, kjer ga sprejme častnejše. Dve navzoči slovenski krasotici ste izročili vladiki, krasni kitičci cvetja, kateri je držal v rokah ves čas svojega zahvalnega govora. V odposlanstvu so bili navzoči razgovor predvoditeljja se dr. Srncec, dr. Majer, dr. Štor, trgovec Mankoč, gospodine Minka Mankočeva in Nadlišek ter mnogo drugih rodoljubov. Istega dne je sprejel vladika iz vseh slovenskih krajev veliko število brzojavnih pozdravov od raznih rodoljubov, ki se niso mogli udeležiti pti odposlanstvu.

Ptujim gostovom v Slatini imponujejo mnogostevilna odposlanstva, ker vidijo na lastne oči, kako ljudi in spoštuje vladiko, slovenski in hrvaški narod.

Iz Gorice so bile odposlane te brzojavke (kolikor nam doslej znano):

1. „Goriški Sokol“ najudaneje pozdravlja Vaso Prevzišnost na slovenskih tleh, pridružuje se duhom današnji deputaciji in vsiklasi: Dobrotno nebo Vas ohrani še mnoga leta Jugoslovanstvu.

Starosta Gabrček.

2. Osohje „Goriško tiskarno“ in uredništva „Soče“ udano pozdravlja Vaso Prevzišnost na slovenskih tleh in klic iz dna svojih sre:

O trosi Bog Ti srečo rož
Na vse poti,
A nam pa daj še mnogo moč,
Mož vrlih — kot si Ti.
3. Duhom in srecem kličemo Vasi Prevzišnosti:

Pač mnogo možkih, malo moč
Naš vek rodi,
A kar nebo nam dalo moč
Najprvi si nam Ti!
Mnogaja ljeta! Bog in narod!

Goriški Slovinci.

Tudi iz ostalih glavnih krajev naše dežele so bile odposlane brzojavke v Slatino, Slava Strossmayerju!

Štajersko. — V celjski gimnaziji je bilo v minoletem solskem letu 237 Slovincov in 122 Nemcev; v mariborski 294 Slovinci in 131 Nemcev, v ptujski pa 61 Slovinci in 41 Nemcev. Pri vseh umetni šteti je torej na splošnoštajerskih gimnazijah 592 Slovinci in 294 Nemcev, ali na jeden razred pride povprečno 30 slovenskih in 15 nemških dijakov.

Juzno stajerska hranilnica v Celji imela je v letošnjem prvem polletju 319.374 gld. 53 kr. prejemkov in, odstevši gotovino v den 30. junija t. l. v znesku 19.353 gld. 54 kr., skupnih izdatkov 312.371 gld. 3 kr., tedaj skupnega denarnega prometa 631.745 gld. 56 kr.

— Odvetniško pisarno ot. oril je v Laskem trgu g. dr. Josip Kolšek. Mladi odvetnik je znan kot dober jurist in bode kot tak gotovo dobro došel vsem, ki potrebujejo pravnika sveta.

— V soboto dne 27. julija t. l. bil je na grškem vseučilišču promoviran doktorjem vsega zdravilstva z šestimi kandidati Slovinci v letošnjem letu. To je Slovincem v čast!

— Novo bratno društvo se ustanovi v Podvinčih pri Ptuj. — Na Pisljanju je dobila šola lep slovenski napis „Narodna šola“. Tudi nad prodajalnici so vsi slovenski napis; jednako nad gostilnicami. Tako je prav!

— V Ljutomeru je konec julija vihrala na poslopji okrajnega sodišča bela zastava, v znamenje, da ni bilo v ječah nobene kaznenice. V petih letih se je to ondi sedaj prigodilo v drugo.

— Po generalnem ministru franciskanskega reda imenovan je letos vizitatorjem kranjsko-stajerske in hrvaške pokrajine o. Kalist Heric, definitor in župnik v Mariboru.

Koroško. — Letošnje knjige družbe sv. Mohara bodo kmalu končane. Iz imenika posnemamo, da šteje družba sv. Mohara letos 72.097 članov, torej se je število pomnožilo za 6145 proti lanskemu letu. Posamezne skoltje izkazuje to-le število: 1. Goriška 7244. 2. Krška 5562. 3. Lavantinska 23.976. 4. Ljubljanska 29.066. 5. Trzaska 3423. 6. Sekovska 430. 7. Somboteljska 312. 8. Zagrebška 543. 9. Senjska 193. 10. Poreška 110. 11. Videmska 157. 12. Razni kraji 309. 13. Amerika 555. 14. Afrika 207 udov. Nov pridobljjen kraj je Afrika, kjer jih je pridobil že prvo leto nad 200 udov gorec franciskanski duhovnik v Aleksandriji, ki oskrbuje dušno pastirstvo med tamšnjimi Slovenci. Čast in slava naši družbi!

Židovska prisega. — Citamo v nev-jorskem „Glasu Naroda“, da je ondošnja pravica obsojila na smrt Slovence Jožefa Bezek-Pršina, češ, da je ustrelil svojo ljubico. Tega nesrečnega našega rojaka bi bili morali obesiti že ta teden, no izvrševati kazni so podaljšali do 6. novembra t. l., ker se je pokazalo, da baje ni bila utemeljena smrtna obsodba, in je upanje, da se obravnava ponovi. Pokazalo se je namreč, da je glavna priča pri obravni, neki žid, pri katerem je Bezek kupil samokres, pod prisego krivo pričal, s tem, ko je trdil, da je videl Bezeke, kako je trikrat ustrelil na ljubico. Sedaj pa to zanikuje in pravi, da sam ni nič videl, ampak da mu je tako pravila le sestra umorjene Bezekeve ljubice. Našla se je tudi priča, katere je pripravna pod prisego dokazati, da je njej drugače pripovedovala sestra umorjene ženske, nego li je izpovedala pri obravnavi. Neki avstrijski inženir, Edmund A. Bartel, zavzel se je za nesrečnega Bezeke,

da ga reši nesrečne smrti, in v to svrhu potrošil je že 300 dolarjev. Tudi nekateri drugi so se zavzeli za tega Slovence, posebno pa rojaki Zavrl ter duhovnik Zatočkar, in si prizadevajo, da bi se obravnava ponovila, kajti obojini dokazuje, da ni nameraval ustreliti ljubice, ampak pred njenimi očmi samega sebe in v hipu, ko je hotel dejanski izvršiti namen, mu je hotela nezvesta ljubica orodje izviti iz rok, a pri tem je cipel njo zadel v glavo. Omenjeni g. Bartel se trudi pripeljati priče k slučajni ponovni obravnavi, za katero pa je potrebna obilo denarja. Bezek je dobil iz stare domovine 200 dolarjev v to svrhu, no ta svota je že šla za dosežanje večke stroške. „Glas Naroda“ je izdal oklice, v katerem prosi rojake za milodare, da se nesrečniku pomore. Morala vse stvari pa je, da je bil kristijan obojen na smrt vsled krivega pričanja žida, kateremu kaj takega devoljuje židovska vera.

Raznoterosti.

Poštna pogodba med Avstrijo in Črnogoro. — Poročali smo, da je naša država preduradila svojo poštno pogodbo s Črnogoro. Danes prinašamo iz njene glavnejše točke, ki se dostojajo koristiljo obdnosti. Na podlagi teh preduradbo bo zadostovala znamka 5 kr. za pismo do 15 gramov za navadna pisma, dopisnica 2 kr., z odgovorom 4 kr.; za tiskovine in uzorce zadostuje 2 kr. znamka za vsakih 50 gramov. Za uzorce blaga je treba 5 kr. do največje teže 350 gramov. Pisma je možno pošiljati tudi ekspresno. Mogoče je izmenjevati navadne in brzojavne denarne nakaznice, z jedno nakaznico pa le 500 gld. Nakazni denar se uplača in izplača v goldinarjih. Nakaznice je mogoče pošiljati tudi ekspresno, brzojavne pa je treba sestavljati v francoskem jeziku. Odnosne pristojbine za nakaznice so enake onim za Bosno-Hercegovino in Srbijo. Poštni zaboji se sprejemljejo s plačano ali neplačano poštnino, z napovedano javlajo ali brez nje; visokost je neomejena, le povzelja ne smejo prekorati 500 gld. Zaboji se mora pridati rmena mejnarodna spremenica, pri denarnih pošljalkah do 250 gramov ni potrebna spremenica. Ekspresni zaboji in denarne nakaznice so pošiljajo po pogojih, ki veljajo za mejnarodni poslovni promet. Pri poštnih zabojih, ki imajo denarno vrednost ali vrednostno papirje, ni potreba priložiti napovednega listka vsebine, nasprotno je to storiti pri drugih zabojih in pridati dva listila izpolnjena v francoskem ali nemškem jeziku. Povzetnice, kakor tudi navadne in brzojavne nakaznice, se morajo pošiljati le v Avstrijo, Hr., Četinske, Danilovgrad, Ucinj (Doligno), Kolosin, Nikšić, Podgorica, Rieko in Kibazar. Meji vsemi državnimi oblastnjami in uradi avstro-ogorsko-hrvaške države ter Črnogore uradno dopisovanje je poštino prost. V vseh drugih slučajih so merodajne ustanove mejnarodne poštne pogodbe.

Kolera. — Lvoviski „Dziennik Polski“ javlja dne 6. t. m. iz Przemysla, da se je med tamšnjim vojaštvom pojavila epidemija bolezni, podobna koleri. Povprečno oboli na dan kakih 60 oseb. Posledice te bolezni so: mrlica, kre v ledoudu in bljuvanje. Vojaške oblasti menijo, da se je ta epidemična bolezen pojavila med vojaki vsled uživanja nezrelega sadja. Vendar pa to ne more biti pravi vzrok, kajti oboli so tudi vojaki, ki sploh niso jedli nikakršnega sadja. Tudi med prebivalci mesta Perzemysla obolelo je že par ljudi. Vojakov posadke obolelo je doslej 500.

12 zavrtnic za 9 kr. je sivala uboga Hedvika Honsam neki dunajski trdk. Ali nesrečna žena je nakrat postala strahovita tatrica: bogato trdko je okrala v vrednosti — 60 kr. Gospodar jo je takoj zatožil in bila je postavljena pred sodnike. Tu je s solzami v očeh opisovala svojo revščino, da ima doma bolnega moža in bolnega otroka, a zasluži za življenje 12 zavrtnic celih 9 kr. Njena revščina je bila toliko, da je v strašni sili zmaknila par koscev blaga, prodala ga in utolajila lakoto. Vsemu sodišču se je sirota umislila: časnikiški poročevalci so vse vestno zabeležili. Sodišče je odložilo razpravo, da preišče, ako je resnična njena izpoved — in dokazalo se je, da je vse res. Pri ponovni obravnavi je bila oproščena. Sodnik ji je pa izročil prvih 200 gld., ki so mu došli za njo od dobrotljivih ljudi, ki so čitali njeno izpoved. Darovi so prihajali še dalje in uboga žena si je ustanovila samostojno obrt z zavrtnicami. Bog daj srečo!

Čifstava lopovščina v Galiciji. — O oderstvu čifstov v Galiciji piše „Gazeta Narodova“: „Grozen je to obrz, obraz bede, nevednosti, toposti, sramote in malomarnosti našega ljudstva. Kamor pogledas, vse je v Galiciji v židovskih rokah. Brez žida ni ničesa. Kmet je navezan na njega v svoji zapušenosti. Žid pomaga kmetu, a ta pomoč ga stane drago. Običajni odstotek, katerega da kmet židu je 50 do 150%, večkrat tudi 400 do 500. To je neverjetno, vendar resnično. Za navadni dolg 20 gld. pride na dražbo kmetovo premoženje, katero kupi žid. Uzrok temu zlu leži globoko v galiskih razmerah. Ljudstvo ne zna ne čitati in ne pisati, njega nevednost je grozna. Grozna je tudi njegova beda. Poznamo okraje, kjer je lakot stalen gost. Pri tem pa revežem nikdo ne pomaga, nikdo jih ne poučuje. V takih slabih razmerah je iskati uzrok revni in trpkosti. Žid pa je jedina oseba, na kjo se more obrniti za pomoč. Da bi se brigala za potrebe ljudstva galiska gospoda, ni pričakovati, kajti to bi bilo proti njeni časti.“

Novo organske določbe za pehoto objavlja poslednji vojaški naredbini listje. Te nove naredbe določajo, da se smejo odsej uporabljati tudi stotniki kot polkovni pomočniki, a ne le poročniki in viši poročniki, kakor doslej. Nadalje določeno, da v nobenem polku ne sme ostati več nego 150 podčastnikov po triletni prezentni službi se nadalje prostovoljno v službi in to ne glede na

okolnost, da-li dobivajo dotični podčastniki takozvano „premio“ ali ne. — V mirnem času mora šteti vsak polk 92 častnikov, 1729 mož in 5 konj. Število častnikov in mož v času vojske pa se določi o vsakem slučaju s mobilizacijsko naredbo, torej ni določeno, kakor je bilo doslej že v naprej.

Žid navilhanjši nego cigan! — V nekem madjarskem okraju je ukradel cigan židu bakren kotel. Vse prizadevanje, da bi žid zasledil tat, je bilo zastonj. Ker je bil kotel zelo velik, je bil cigan v neugodnem položaju, ker ni znal, kaj stori z njim, a bal se je, ponuditi ga na prodaj. Namenil je bil že, po noči prinesti ga židu nazaj. Zvečer sreča žid cigana ter mu reče: „Stotovo si ukradel ti kotel“. „Ne jezi se, Abraham“, — odgovori cigan — „tat gotovo vrne kotel, ker kaj naj stori s tako velikim kotlom?“. „Kaj naj stori? — upraša žid — „s kladivom razbijte kotel na kosce ter ga proda kot baker“. Pri teh besedah se je cigan razvedril obraz, strahne židu roko in reče sozhalno: „Ubogi Abraham, gotovo ne boš več videl svojega kotla!“

Razgled po svetu.

Ogerska. — Madjarska držnost presoja že vse meje, posebno ko gre proti nemadjar-skim narodnostim Ogersko. Prati smo, da se snide dne 10. t. m. narodnostni shod v B. Jimpoti, 13. t. m. pa interparlamentarni kongres (shod) v Bruslju in smič ob enem naznanili, da se namerjajo udeležiti tega tudi člani nemadjarških narodnosti, ki tve na Ogerskem, in upali, da se na leton oglašajo zastopniki Rumuncov, Slovkov in Srbov, ki so na Ogerskem grozno tlačeni. Kakor smo čitali, madjarski poslanec Dioniz Pazmandy je poslal odprto pismo na madjarskega ministra notranjih poslov, v katerem zahteva, naj bi članom ogerskih nemadjarških narodov propovedal udeležbo na narodnostnem kongresu v Budimpešti, in dal zaproti one, koji bi se shoda udeležili. To pa lo vlad tega, da ne bi akodovali madjarskim koristim pri interparlamentarnem kongresu v Bruslju. Kakor so reči danes razpoloženo na Ogerskem, vlada gotovo utroha tej drzni madjarski nadutosti in nevarni brozobroznosti jednega člana madjarskih ultra-fanatčnih poslancev, ki se ne bojé poprijeti nikakega sredstva, da lo koristijo madjarskomu sovražstvu. Ali zdi se, da Madjarjani prokri-žajo računsko Alirjo mladocenci ki državni poslanec dr. Pacak, dr. Herold, dr. Kalk in dr. Masaryk, ki so udeležo shoda in bodo po vrednosti brozobrozno Alirji madjarsko humsko surovost in lopovstvo. — V Novem Sadu je izšla to dnovo brosurica iz poreca Srba dra. Jovana Grujića, v kateri dokazuje pisatelj na podlagi podatkov srbskega patrijarhata, da je poslednji zavzel leta 1807. stanovišče madjarske državne misli in vlad tega je srbski patrijarhat sprol narodnostno upravanje na Ogerskem le kot jezično, ki lo rešeno narodnostnim zakonom in sicer lo zuto, ker je kralj izrazil željo srbskemu patrijarhu Mesireviću, da on brezpogojno ne dovoljuje, da se mej ogerskim Srbi razbir-jujejo take misli, ki so v protislovju z madjarsko državno mislijo. Pisec konečno nagla-šuje, da srbski narod ni v zvezi z narodnostnim shodom, kjer se shajajo splošno znani hujskači madjarske državne misli. — Tako piše Srbi, ki se menda dobro počuti pri madjarskem koritu. To je pa tudi dokaz, koliko se morejo zanašati na take Srbe ostali ogerski nemad-jarski narodi, ki so tlačeni uprav tako, kakor Srbi sami. — V petek zvečer umoril je neki čevljar v Budimpešti svojo ženo in petero otrok ter slednjic samega sebe. Nesrečna je k temu naglala revščina, katero si je sam uzročil s tem, da je zapravljval premoženje z malopridnimi ženskami.

Ogerski minister za uk in bogočastje je izdal naredbo, naj se odstrani pouk nemškega jezika v budimpeštanskih ljudskiholah. Proti tej naredbi je nastopil poluradni „Pester Lloyd“, a opozicijski časopis „Egyetertetes“ je vzel v zaščito ministrvo neredbo, ostali časopisi so pa tihi. Pri vsem tem pa je čudno le to, da vladni časopis napada vladno naredbo, a opozicijski jo brani. To so razmere, ki so mogoče le na Ogerskem.

Ogersko ministerstvo preustroji s 1. septembrom v 12. odsekov. Ta potreba je nastala vsled novih cerkvenih zakonov.

Italija. — Rimski župan je že predložil kralju spored slavnosti, ki se ima vršiti 20. septembra. Kralj je baje obljubil, prisostvovali slavnosti. — Neki uzmovik je hotel ukrasti dragocenosti, ki so krasile sliko matere božje v jedni rimskih cerkvi. Tat si zasledil se v cerkvi in pri njem našli dragocenosti, ki so cenjene na 50.000 frankov. — Juvili so iz Rima, da je nekdo ukradel nekeke uradne spise v „Monte citorio“ (laska zbornica). Videmska „Patria del Friuli“ pa naznanja, da to ni resnično, ker so spisi bili le pozabljeni. Nasprotno temu pa navaja, da se res dogajajo tatvine v zbornici in da ni skoraj poslanca, kateremu bi ne odresli kaj neznanu uzmoviči. Ta izpoved italijanskega časopisa pa ne dela čista italijanski „slavoznani“ prosveti. Pri priliki naj omenimo uradno statistiko laške vlade, ki priča žalostno resnič, kaka človeška sodrga živi v „blazenem kraljestvu“. Italija je imela koncem 1892. leta 30.535.848 prebivalcev. Meji tem jih je bilo obsojenih v istem letu zaradi zločinov 645.700, največ radi ropu, tatvine, sleparije. Na vsakih 47 ljudi (z otroci vred) je prišel torej že jeden zločinec!! In naši Lahoni lre-pene po tej zemlji!!

Nemčija. Dne 25.—29. t. m. se bo vršil v Monakovem shod nemških katolicánov. To je po vrsti 42. shod od leta 1848. na Nemškem. Shod se bo vršil tretjkrat v Monakovem, a devetkrat sploš na Bavarskem. Do leta 1866. so bili mej te shode vseljeni tudi oni iz Avstrije.

Francija in Rusija. — Petrogradski dopisnik pariskega „Soleila“ piše: Za tri tedne bo praznovala v Alžaciji in Lotaringiji zakleti sovražnik obletnico boja 1. 1870., ki mora seči do srca slehernega Francoza. No v tem osodopolnem času, ko se pripravljajo narodi, da pošljejo svoje častitke tedanjemu pobedniku, le jedna država bo prosvetovala prijateljsko manifestacijo v prilog poraženega Francoza. Rusko brodogradje pripelje v Cherbourg prav v čas, ko bodo Nemci klicali „hura“. Ta istočasni dogodek je znamenit. On dokazuje Francozom, da se ni jedini ne bojimo pokazati svojo prijateljstva. Odgovornost za to vest seveda prepuščamo dopisniku. Naše simpatije bodo gotovo na strani Francije in sleherni slovanski srca vsklikne odusevjenjem: Vive la France! Da ni Francije — kdo bi mogel prenesti nemško ošabno gospodstvo?!

Belgija. — V bruselski zbornici je bil sprejet šolski zakon z 19 glasovi večine, vključno velikim naporom socialistov in liberalcev, da preprečijo sprejem istega z velikimi policnimi demonstracijami. V to svrhu je demonstriralo v Bruslju dne 28. m. m. 80.000 oseb, katere so socialisti zbornici iz vseh belgijskih mest. No vse to ni pomagalo, kajti večina zbornice se ni dala zastrašiti in je zakon sprejela.

Razgled po slovanskem svetu.

Češka. — Čehi v dunajskem okraju Favoriten nameravajo postaviti svoje kandidate pri prihodnjih mestnih volitvah. Proti-semiti, kateri se imajo zahtevali za svoje zmage na Dunaju v prvi vrsti Čehom, so zaradi tega v skrbeh.

— Pravno-zgodovinski državni izpit je delalo letos v juliju na češkem vseučilišču v Pragi 117 pravoslovcev. Razven sedmih so izpit vsi z dobrim uspehom napravili, kar jasno svedoči o pridnosti čeških dijakov.

— Zasebni češki gimnazij „Ustredni matice“ v Opavi (Sleziji) deluje že 12 let. V tem času je isti obiskovalo 3071 dijakov in odgoji so lepo število čeških rodoljubov, ki delujejo med narodom kot učitelji, da-hovniki, odvetniki itd. — Po uradni statistiki je bilo na Slezkem 206 nemških, 116 čeških, 131 poljskih, 20 nemško-čeških ter 6 nemško-poljskih ljudskih šol.

Priznana resnica je, da je češko šolstvo na enako visoki stopnji z nemškim, ako ga celo ne presega. To dokazuje posebno jasno letosnja razlaga. Kako stare korenike pa ima to šolstvo, dokazala nam je redka slavnost v Jindřichovem Hradci, kjer so slavili 31. julija tristoletnico obstanka tamosnje gimnazije. In to mesto ni veliko! — Poleg mnogih državnih srednjih šol snujejo Čehi tudi zasebne. Veliko število jih imajo, a letos so zagotovili obstanek novi gimnaziji v Zábřehu; rodoljubi so zložili v malo dneh 25.000 gld., a „Matice školske“ je obljubila 4000 gld. letne podpore. Češki narod pač dobro umeje resnico, da v omiki je blagostanje!

— Dr. juris Jaroslav Kavalir je imel biti povisan na čast doktorja in o tej priliki bi moral imeti navadni nagovor občinstvu, ali namesto da bi govoril, izjavil je, da se govoru odpove, ker to ne smatra za nikako važnost, ker baje češko vseučilišče v Pragi ni več hram čiste znanosti. Vseled te izjave mu je vzkral akademski senat (svet) doktorski diplom, a državno pravdnistvo ga toži v smislu §. 488. k. z. (razžaljenje časti).

Češko-polit. društvo za gor. Moravsko je hotelo prirediti shod, na katerem bi bil govoril Mladoch Tvrđik o vprašanju: „Se li smejo nazivati katoliško-politiška društva katoliškimi?“ Olomuško glavarstvo je pa zaradi te točke shod prepovedalo, češ, da bi se s tem politiska nasprotstva še bolj poosttrila.

— Upati je, da bo v narodopisni razstavi do konca tega meseca nad milijon obiskovalcev. Do današnjega dne jih je že 900.000 oseb.

Hrvaška. — Pri 3. vsesokolskem shodu v Pragi se je udeležil telovadec tudi oddelek hrvaškega Sokola, ki je bil razrejen v 10 vrst od 99 oddeikov, ki so splošno telovadili. Ta uspeh zagrebskega „Sokola“ pripisujejo zaslugi telovadnega učitelja g. A. Hyanka, katerega so Čehi poslali v Zagreb in ki je le v 10 mesecih uvečal telovadce tako, da so se upali nastopiti pred češko občinstvo. Ker na Slovenskem nimamo v obliki telovadnih učiteljev — v Gorici pa nikakega — bilo bi dobro, ako bi Čehi poslali tudi me nas par svojih telovadcev, ki bi mogli nastopiti kot učitelji. Seveda, tu bi si morali tudi mi sami pomagati s tem, da jim priskrbimo primerno službo, ki bi do-voľevala, poučevati Sokole v telovadbi. — V hrvaškem Sremlu je zelo razširjen socializem, katerega je propovedal bivši pravoslavni arhimandrit Pelagić; največ je razširjen med pravoslavnim prebivalstvom, mej katerega je razdeljeno veliko socialističnih knjig, katere je spisal Pelagić. Ta žalostni pojav se ni mogel ukoreniniti v glavnih mestih, pač pa mej kmeti. Sodišče v Mitrovi-nici je ravno te dneve obsodilo na zapor 5 teh novodobnih narodnih osrečiteljev. Tu se vidi torej, kam vede socializem, kateri oznanjajo malopridni sebičneži na škodo narodo. — Madjarske šole na Hrvaškem bodo kmalu rasle kot gobe po dežju. Za Brodom, Virovitico, Zagrebom sedaj pripravljajo tako tudi v Oseku in sicer vse za otroke madjarskih železniških uradnikov in delavcev. Šole so sicer zasebne, a vendar sezidane na račun madjarske vlade, katere pa gotovo tudi Hrvatoma zaračuni kot vzajemne stroške. Plačajo jih torej vendarle Hrvatje! — Jutri bo v Zagrebu shod hrvaških in slovenskih abiturientov. S hrvaške strani delajo priprave, da slovenske tovariše častno sprejmejo.

Dalmacija. — Parniško društvo v Dubrovniku si je nabavilo nov parnik na Angleškem, ki nese 1000 tonelov, prevozi na nro 9 milj in, kar je glavno, potrosi le malo

oglja. — O razmerah na dubrovniškem gimnaziju smo že dosti pisali; danes pristavljamo le to, da je preiskovalno poverjstvo, ki je nepristransko zasledovalo dijaska dejanja, predložilo izključenje šestih dijakov iz gimnazija, kar se je tudi zgodilo. Izključeno je pa pet Srbov in eden Hrvat, a veroučitelj (pravoslavni), ki je bil baje glavni vzrok teh neredov, je odstavljen. — Profesor na kotorskem gimnaziju, g. Iv. Macher (Slovenec) je prestavljen v Ljubljano. Tudi ta gospod je bil zasledovan in po srbskih časopisih napadan. Aj bratje Srbi, na take načine si ne pridobite simpatij!

Bosna-Hercegovina. — Uradna statistika bosanske vlade o števljenju prebivalstva je izkazala sledeči uspeh: Dne 22. aprila 1895. je bilo v Bosni-Hercegovini 1.565.357 prebivalcev, to je 17% več kakor l. 1885. Povprečno pride na 1 km² 31 prebivalcev, nasprotno 26 leta 1885. Hiš je 263.531, za 48.092 več kakor v l. 1885. — V kopalnišču Iliče pri Sarajevu prirejajo zabavo — streljanje na žive golobe. Ta gospodski sport je graje vreden, kajti to gotovo ne upliva dobro na tamosnje odnose. Oni, ki golobu nastreli obe nogi ali mu jih odbije, dobi veliko nagrado (gran prix) 25000 frankov. Slično zabavo so hoteli prirediti pred leti tudi v Opatici, no tam se je posrečilo Noč-tu, da je golobe rešil smrti s tem, da jih je izpustil iz kosa, v katerem so jih bili poslali v Opatico. Prirejevalci te zabave so bili tožili vsled tega g. Noč-tu, ki pa je bil pred sodnijo oproščen. — Bosanski hadžije (romarji), ki so odpotovali pred nekaterimi meseci v Mekko, so se povrnila te dneve skozi Carigrad. Povrnili se jih je nekaj manj, kajti več njih je pobrala kolera, ki navadno razsaja v Mekki med tursko nesnago.

Gallija. — Uredništvo „L'aurum“ pripravljajo izlet na narodopisno razstavo v Prago. Ta se bode vršil dne 20. avgusta neglede na število udeležnikov. — Nemška gimnazija v Lvovu, katere je štela še nedavno 700 dijakov, imela jih je v prošlem šolskem letu samo 306. V pripravljalnem razredu jih je bilo 48. Po materinem jeziku je bilo 115 Nemcev, 141 Poljakov, 40 Rusov in 4 Madjari. Po veri je bilo 153 Židov, 90 katolikov, 44 unijskih, 11 protestantov in 2 kat. Armence.

Bukovina. — Zelo značilno so številke, katere kažejo narodnost in vero dijakov na gimnaziji v Černovcih. Vseh javnih učencev je štela gimnazija v prošlem šolskem letu 785. O teh je bilo po narodnosti 487 Nemcev (med njimi 398 Židov), 123 Rusov, 94 Rumunov, in 92 Poljakov.

Bolgarija. — Bolgarska deputacija, ki je bila v Petrogradu, se je povrnila v Sredce, kjer je bila slavnostno vsprejeta. — O knezu Coburgu pišejo, da je prejel veliko število pretilnih pism, ki mu svetujejo, naj se nikar ne vrne v Bolgarsko. Pišejo tudi o tem, da se dogovarjajo gledé na personalno unijo (osebno zvezo) mej Bolgarsko in Srbijo, to je, da bi bil srbski kralj tudi bolgarski. To vse pa so govorice, katere velja zapisovati z vso previdnostjo. — Javljajo iz Sredca, da so v Bolgarski umorili več Stambulovih prijateljev.

Rusija. — Uprav letos preteče 25 let, odkar je zamrla veljava parizke pogodbe, vsled katere je bilo prepovedano Rusiji, da ne sme imeti v Črnem morju vojne mornarice. Od tega časa se je precej razvila ruska črnomorska mornarica in šteje danes veliko bojnih ladij, kakor n. pr. „Česma“, „Sniope“, „Tri Svjatitelja“, „Dvjanaet Apostolov“, „Georgij Pobedonoscev“, „Rotislav“, „Pamjat Merkuri“, „Kapetan Saken“, „Poročnik Kozarskij“, „Griden“, „Terec“, „Kubaneec“, „Černomerec“, „Donec“, „Zaporožec“, „Kraleec“ itd. Zdaj teh ima še veliko število prevoznih ladij ter veliko torpedovk. V slučaju vojne morate dati državi na razpolago še vse svoje parnike (60) dve ruski parobrodni društvi. — Uradni listi so proglasili zakon, s katerim se potrjujejo pravila petrogradskega medicinskega zavoda za ženske.

Henneberg-Seide

— nur Acht, wenn direkt ab meinen Fabriken bezogen — schwarz, weiss und färbig, von 35 kr. bis fl. 14.65 p. Meter — glatt, gestreift, kariert, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 versh. Qual. und 2000 versh. Farben, Dessins etc.), porto- und steuerfrei ins Haus. Muster umgehend. Doppeltes Briefporto n. d. Schweiz. Seiden-Fabriken G. Henneberg (k. u. k. Hofl.) Zürich

Javna zahvala.

Preteklega meseca julija na dan našega cerkvenega shoda (sv. Marija Magdalena), blagoslovili ste se pred sv. maso dve lepi sliki, koje je cerkvi njegovega rojstnega kraja daroval g. Stefan Korišć. Sliki v lepem poliranem in pozlačenem okviru, sv. Stefan in sv. Marija Magdalena, izdelani sti v olju po g. Delneriju, in ste vredni najodkritosrenejše pohvale, za vzvišeni namen darila pa nepozabljive in najsrenejše zahvale v spodbujajo onega, ki ljubi domovino.

Ako bi imel g. darilec mnogo posnemalcev, bile bi cerkve okineane z lepimi spomeniki, slikami, cvetlicami itd., kar bi gotovo bilo čast našemu narodu. Njemu kot pridetniku v našem Krasnem naj bode tu izrečna najsrenejša zahvala za tako krasno misel in tako okusen dar. Bog povrni stotero!

Zupanstvo.

Gostilna Antona Vodopivca

v Trstu
ulica Solitario št. 12
priporoča se

rojdom iz Goriske in drugim Slovincem a Trstu, kajti v istej se točijo le pristna vipavska črna in bela vina iz pryaške občine in s Krasa.

Priporoča se posebno Slovincem, ki pridejo po opravkih v Trst.
Kuhinja prav dobra in po ceni.

Na prodaj
hiša z okolšnim zemljiščem
na Proseku pri Trstu.
Dohodek iste odgovarja glavnici 3000 gld. na leto.

Prodajna cena je zelo nizka.
Več se izve pri našem upravnistvu ali pa v tiskarni.

„Pianino“
v dobrem stanu proda se po ceni.
Kje? Pove iz prijaznosti upravnistvo „Soče“.

Fotografski aparat,
popolnoma nov, v vrednosti 150 gld., se proda. Kje? — pove uredništvo „Soče“.

2000 litrov
pristnega borovničarja
liter po 1 gld. 20 kr.
proda
Janko Traun
Glince pri Ljubljani.

Francosko žganje
tudi solno žganje izmerovano, iznašel Wilnam See. To domače zdravilo presega vsa druga proti opeklinam, revmatizmu, naduhi, navalom krvi, bolečinam v glavi, v zobeh, v obeh itd. Cena izvirni steklenici 40 kr.

Sirup iz zelišč iz Karpatov je najgotovješe zdravilo proti hripavosti in oslov-skeu kašlju. Cena steklenici 50 kr.

Prodaja lekarna Cristofolletti v Gorici. [4]

Naravne mineralne vode iz raznih studencev.
Kemični, farmacevtični in drogerijski izdelki najbolj čislane domače in tuje zdravilne posebnosti.
Ribje olje, naravno in izvrstno, prijetnega okusa in kemično čisto.
Ribje olje z železom ali železnim jodom.
Najčistejše žveplenokisló apno c. kr. kmetijske šole v Gorici za vinarsko rabo.
Zdravila za živino, konjski cvet, konjski prašek, goveji prašek.
Homeopatična zdravila.

prodaja novoustanovljena lekarna
A. Gliubich v Robatišču.

Podpisani priporoča svojo
bogato zalogo pohištva,
ki je premeščena iz hiše št. 4. trga sv. Antona v hišo

št. 2 ulice Draosli
zraven prenočišča „Stella d'oro“
na istem trgu.

Udani
Ivan Toso, mizar.

Za izdelek
močne in zdrave
domače pijače
potrebne snovi pošilja brez sladkorja za dva goldinarja,
kar povsem zadošča za 150 litrov,
lekarna Hartmann
Steckborn Kostanz
(Švica) (Baden).
Izrečno svarino pred ponarejmi izdelki.
Spričala gratis in franko na razpolago.
Prodaja povsod dovoljena. — Velezaloga za Avstrijo: lekarnar C. Brady
Kromeriz (Moravsko).

Mlekarija M. Wasmeyr
v „Tivoliju“ (Baranovošče — Rožna dolina) pri Gorici,
priporoča
dnevoma sveže zdravilno in za dojenje prirejeno mleko.
Dohva se v prodajalnik jestvin pri
Ivanu Janesch-u
(maj F. Alpi & C.)
v Vrtni ulici (via Giardino).
Po zdravnikih priporočano

Za trgovce in krošnjarje!
Najboljše in najcenejše kupovališče za vse vrste: moške in ženske nogavice, Jägerjevo perilo, robce itd. v tovarniški zalogi
Jos. Mandl, Dunaj
I. Schwertgasse 3 (bei Wipplingerstrasse 18.)
Najtočnija razpo-
šiljatev po železnici
in pošti na vse strani.

Glavni zastop
DVOKOLES „SWIFT“
iz
orožarne
v
Steyru.
Daja se pouk.

Posebnost v kolesih za vojake,
neprekosljiva dvokolesa, ki so svetovno znana radi solidnosti in elegantnosti.

Prodajata, posojujeta, popravljata in imata zalogo — vse po nizki ceni

Saunig & Dekleva

Kmaka ulica št. 14-16 v Gorici.

Bogata zaloga šivalnih strojev raznih sistemov, kakor tudi pušk.

SARG-ov zdravst. preskušen
(Spricevalo: Dunaj 3. jul. 1887.)
KALODONT
veliko MILIJONOV krat
preskušeno in uspeh dokazano, zdravniško priporočeno in ceno
zobno čistilo in ohranilo.
Dobiva se povsod

OGLAS!
Podpisane si usojata naznaniti slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi, da sta odprla v ulici Luigia v Gorici popolnoma novo
delalnico v železu in kovinah.
Priporočevaje se najtopleje vsakteremu, ki bi imel potrebo v tej stroki dela, naj se na nju obrne, obljubujeta izvršiti katerokoli naročbo hitro, točno in po ugodni ceni.
Gorica, 20. maja 1895.
Mihael Culot in Ivan Princelj.

„Jzbrane pesmi“, katerih čisti dobiček je namenjen Ljubljani.

„Jzbrane pesmi“, katerih čisti dobiček je namenjen Ljubljani.

„Jzbrane pesmi“, katerih čisti dobiček je namenjen Ljubljani.

„Jzbrane pesmi“, katerih čisti dobiček je namenjen Ljubljani.

„Jzbrane pesmi“, katerih čisti dobiček je namenjen Ljubljani.

„Jzbrane pesmi“, katerih čisti dobiček je namenjen Ljubljani.

„Jzbrane pesmi“, katerih čisti dobiček je namenjen Ljubljani.

„Jzbrane pesmi“, katerih čisti dobiček je namenjen Ljubljani.

„Jzbrane pesmi“, katerih čisti dobiček je namenjen Ljubljani.

„Jzbrane pesmi“, katerih čisti dobiček je namenjen Ljubljani.

„Jzbrane pesmi“, katerih čisti dobiček je namenjen Ljubljani.

„Jzbrane pesmi“, katerih čisti dobiček je namenjen Ljubljani.

„Jzbrane pesmi“, katerih čisti dobiček je namenjen Ljubljani.

„Jzbrane pesmi“, katerih čisti dobiček je namenjen Ljubljani.

„Jzbrane pesmi“, katerih čisti dobiček je namenjen Ljubljani.

„Jzbrane pesmi“, katerih čisti dobiček je namenjen Ljubljani.

„Jzbrane pesmi“, katerih čisti dobiček je namenjen Ljubljani.

Nad 50 let pripoznano za najboljšo umivalno ma-
APOLLO
MILO
Pravo samo z gorenjim oliskom.
Pred ponarejenim se svari.

Ivan Cej
trgovca z ogljem
via del Corno št. 18 v Gorici

priporoča

svoje bogato zalogo sladkega oglja, ka-
tero prodaja po najnižji ceni in dostavlja
na dom po naročilu. Ne boji se tekmovanja
od nijedne strani.

Roman
BELE NOČI
stane 25 kr.

FUNKOVE
IZBRANE PESMI
stanejo 50 kr.

KLODIČEV
materin blagoslov
(izšel 15. t. m.)
stane 18 kr., po
pošti 20 kr.

OGLAS!
Podpisane si usojata naznaniti slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi, da sta odprla v ulici Luigia v Gorici popolnoma novo
delalnico v železu in kovinah.
Priporočevaje se najtopleje vsakteremu, ki bi imel potrebo v tej stroki dela, naj se na nju obrne, obljubujeta izvršiti katerokoli naročbo hitro, točno in po ugodni ceni.
Gorica, 20. maja 1895.
Mihael Culot in Ivan Princelj.

„Jzbrane pesmi“, katerih čisti dobiček je namenjen Ljubljani.

„Jzbrane pesmi“, katerih čisti dobiček je namenjen Ljubljani.

„Jzbrane pesmi“, katerih čisti dobiček je namenjen Ljubljani.

„Jzbrane pesmi“, katerih čisti dobiček je namenjen Ljubljani.

„Jzbrane pesmi“, katerih čisti dobiček je namenjen Ljubljani.

„Jzbrane pesmi“, katerih čisti dobiček je namenjen Ljubljani.

„Jzbrane pesmi“, katerih čisti dobiček je namenjen Ljubljani.

„Jzbrane pesmi“, katerih čisti dobiček je namenjen Ljubljani.

„Jzbrane pesmi“, katerih čisti dobiček je namenjen Ljubljani.

„Jzbrane pesmi“, katerih čisti dobiček je namenjen Ljubljani.

„Jzbrane pesmi“, katerih čisti dobiček je namenjen Ljubljani.

„Jzbrane pesmi“, katerih čisti dobiček je namenjen Ljubljani.

„Jzbrane pesmi“, katerih čisti dobiček je namenjen Ljubljani.

„Jzbrane pesmi“, katerih čisti dobiček je namenjen Ljubljani.

„Jzbrane pesmi“, katerih čisti dobiček je namenjen Ljubljani.

„Jzbrane pesmi“, katerih čisti dobiček je namenjen Ljubljani.

„Jzbrane pesmi“, katerih čisti dobiček je namenjen Ljubljani.